

Warszawa, dnia 18 listopada 2020

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

OPS.dws.073.11.2020

Pan
Wiktor Szmulewicz
Prezes
Krajowej Rady Izb Rolniczych

W odpowiedzi na wnioski Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego z dnia 16 września 2020 r., przekazane przy piśmie nr KRIR/KK/1033/2020 z dnia 14 października br., poniżej przedstawiam informacje na tematy będące w kompetencji resortu rolnictwa.

Odnosząc się do wniosku o objęcie wsparciem w ramach instrumentu „Pomoc dla rolników szczególnie dotkniętych kryzysem COVID-19” w ramach działania „Wyjątkowe tymczasowe wsparcie dla rolników, mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw szczególnie dotkniętych kryzysem związanym z COVID-19” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020, producentów kaczek, jałówek oraz wydłużenia okresu przemieszczenia gęsi informuję, że nabór wniosków o przyznanie pomocy w ramach ww. instrumentu zakończył się z dniem 7 października 2020 r.

Wsparcie w ramach zakończonego naboru wniosków ma formę nadzwyczajnej, jednorazowej ryczałtowej pomocy finansowej w wybranych sektorach, określonych w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 24 sierpnia 2020 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Pomoc dla rolników szczególnie dotkniętych kryzysem COVID-19” w ramach działania „Wyjątkowe tymczasowe wsparcie dla rolników, mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw szczególnie dotkniętych kryzysem związanym z COVID-19” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. poz. 1467). Podstawą do opracowania założeń dotyczących wsparcia, były wytyczne zawarte w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/872 z dnia 24 czerwca 2020 r. zmieniającym rozporządzenie (UE) nr 1305/2013 w odniesieniu do szczególnych działań mających zapewnić nadzwyczajne tymczasowe wsparcie w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w odpowiedzi na epidemię COVID-19 (Dz. Urz. UE L 204 z 26.6.2020, str. 1). Zgodnie z rozporządzeniem (UE)2020/872, wsparcie ma zaradzić problemom związanym z płynnością, które zagrażają ciągłości działalności rolników

w danym sektorze. Wsparcie powinno być przyznawane na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów, które mogą obejmować sektory produkcyjne, rodzaje rolnictwa, struktury gospodarstw, rodzaje wprowadzania produktów rolnych do obrotu czy liczbę zatrudnionych pracowników sezonowych. Biorąc pod uwagę wysokość strat w poszczególnych sektorach produkcji rolnej, jak również ograniczony budżet na realizację przedmiotowej pomocy, pomoc została skierowana dla rolników indywidualnych, prowadzących działalność w obszarze sektorów, w których zidentyfikowano największe potrzeby w zakresie natychmiastowego wsparcia, którego celem jest rekompensata przynajmniej części strat, jakie rolnicy ponieśli w wyniku wystąpienia epidemii COVID-19. Wobec powyższego pomoc jest udzielana w sektorach: bydło mięsne, bydło mleczne, trzoda chlewna (cykl zamknięty), owce, kozy, indyki rzeźne, gęsi rzeźne, kurczaki rzeźne typu brojler, jaja wylęgowe do produkcji piskląt kurzych typu brojler, kwiaty cięte i rośliny ozdobne pod osłonami.

Należy podkreślić, że wsparcie z EFRROW udzielane na podstawie art. 39 w formie płatności ryczałtowej, nie może przekroczyć 2 % całkowitego wkładu EFRROW. Pomoc musi być wypłacona do dnia 30 czerwca 2021 r., w oparciu o wnioski o wsparcie zatwierdzone przez właściwy organ do dnia 31 grudnia 2020 r. W związku z powyższym Polska jest zobligowana do kontraktacji środków do 31 grudnia br. Resort rolnictwa, również pragnie zauważyć, że wspierane sektory zostały określone w PROW 2014-2020 i nie ma możliwości zmiany rozporządzenia wykonawczego w sposób sprzeczny z opisem działania w PROW 2014-2020.

Odnosząc się do pkt 2 zawartego w piśmie Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego informuję, że w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, uruchomiona została pomoc dla mikroprzedsiębiorstw, małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą w sektorze rolnym i przetwórstwie rolno-spożywczym w formie kredytów obrotowych na finansowanie bieżącej działalności z dopłatami do oprocentowania i z gwarancją ich spłaty. Kredyty są udzielane przez banki współpracujące z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. Dopłaty do oprocentowania kredytów są stosowane przez 12 miesięcy w wysokości 2% w skali roku oraz jest udzielana gwarancja ich spłaty na okres:

- 39 miesięcy (okres spłaty kredytu 36 miesięcy + dodatkowe 3 miesiące) dla kredytu odnawialnego,
- 51 miesięcy (okres spłaty kredytu 48 miesięcy + dodatkowe 3 miesiące) dla kredytu nieodnawialnego. Powyższe kredyty są udzielane do dnia 31 grudnia 2020 r.

Szczegółowa lista banków kredytujących, dostępna jest pod adresem:

<https://www.bgk.pl/przedsiębiorstwa/gwarancja-splaty-kredytu-z-fgr/>

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/fundusz-gwarancji-rolnych>

Ponadto, zgodnie z ustawą z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19 (Dz.U. 2020 poz. 1086),

stosowane są dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych między innymi podmiotom prowadzącym działalność w sektorze produkcji podstawowej produktów rolnych, które znalazły się w trudnej sytuacji finansowej, w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych wynikających z rozprzestrzeniania się zakażeń wirusem SARS-CoV-2. Stosownie do przepisów ww. ustawy, kredyty obrotowe odnawialne lub nieodnawialne z dopłatami do oprocentowania, mogą być udzielane w celu zapewnienia płynności finansowej utraconej lub zagrożonej utratą w związku z rozprzestrzenianiem się COVID-19. Kredyty te są udzielane na warunkach komercyjnych, natomiast z Funduszu Dopłat do Oprocentowania są realizowane dopłaty do oprocentowania w wysokości:

- 2% w przypadku mikroprzedsiębiorców, małych lub średnich przedsiębiorców,
- 1% w przypadku dużych przedsiębiorców.

Dopłaty są stosowane do umów zawartych do dnia 31 grudnia 2020 r. Szczegółowe informacje oraz lista banków kredytujących dostępne są pod adresem:

<https://www.bgk.pl/pakietpomocy/dopłaty-do-oprocentowania/>.

Pragnę również poinformować, że podjęte zostały prace legislacyjne mające na celu uruchomienie w 2020 r. pomocy finansowej na wyrównanie utraconych dochodów producentom świń prowadzącym produkcję w siedzibie stad, położonych na obszarze objętym częścią II lub III załącznika do decyzji 2014/709/UE lub zapowietrzonym lub zagrożonym wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń.

W kwestii dotyczącej wniosku w sprawie wyliczenia dochodu z 1 ha przeliczeniowego wyjaśniam, że wyliczenie faktycznie osiągniętego przez dane gospodarstwo rolne dochodu, możliwe jest wyłącznie na podstawie prowadzonej ewidencji zdarzeń gospodarczych, zaistniałych w tym gospodarstwie.

Obowiązek prowadzenia rachunkowości rolnej, mają m.in., zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r., poz. 351 z późn.zm.), producenci rolni - osoby fizyczne, spółki cywilne osób fizycznych, spółki jawne osób fizycznych, spółki partnerskie oraz przedsiębiorstwa w spadku działające zgodnie z ustawą o zarządzie sukcesyjnym przedsiębiorstwem osoby fizycznej i innych ułatwieniach związanych z sukcesją przedsiębiorstw, jeżeli ich przychody netto ze sprzedaży towarów, produktów i operacji finansowych za poprzedni rok obrotowy wyniosły co najmniej równowartość w walucie polskiej 2.000.000 euro. Ponadto od 2004 r., wylosowane gospodarstwa rolne z obszaru całej Polski prowadzą rachunkowość rolną w ramach systemu obowiązującego wszystkie kraje członkowskie Farm Accountancy Data Network (FADN), jednakże dane uzyskane w ramach tego systemu, nie mogą być wykorzystywane dla celów podatkowych czy udzielania pomocy społecznej.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, wysokość dochodu z 1 hektara przeliczeniowego w gospodarstwach rolnych, określona została:

- 1) w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, z późn. zm.) w wysokości 308 zł miesięcznie z 1 hektara przeliczeniowego, dla celów przyznawania świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej z dnia 11 lipca 2018 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 1358).
- 2) w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r. poz. 11 z późn.zm.), zgodnie z którą, dla celów przyznawania zasiłków rodzinnych przyjmuje się, że z 1 ha przeliczeniowego uzyskuje się dochód miesięczny w wysokości 1/12 dochodu ogłaszanego corocznie w drodze obwieszczenia przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego na podstawie art. 18 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 333, z późn.zm.).

Na podstawie ustawy z dnia 15 listopada 1984 r o podatku rolnym, Prezes Głównego Urzędu Statystycznego został zobowiązany do ogłaszania w drodze obwieszczenia nie później niż 23 września każdego roku, wysokości przeciętnego dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego. Należy podkreślić, iż wysokość dochodu ogłaszana na podstawie danych statystycznych w danym roku, dotyczy zawsze roku poprzedniego. Przyjęcie powyższego trybu wynika z faktu, że ostateczne oszacowanie produkcji rolnej i dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych za dany rok, jest możliwe dopiero we wrześniu roku następnego.

Przedstawiając powyższe należy zauważyć, że w 2019 r. prowadzone były przez Główny Urząd Statystyczny uzgodnienia dotyczące wprowadzenia zmian w sposobie ustalania dochodu z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych z 1 ha przeliczeniowego z udziałem m.in. przedstawicieli Krajowej Rady Izb Rolniczych.

W odniesieniu do kwestii przeprowadzania badań importowanych zbóż informuję, że organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, przeprowadzają graniczne kontrole sanitarne żywności pochodzenia niezwierzęcego, przywożone z państw trzecich, w tym z Ukrainy, kierując się zasadą oceny ryzyka i szacowania tego ryzyka dla zdrowia ludzi. Obowiązkową kontrolą są objęte towary określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 8 grudnia 2011 r. w sprawie wykazu towarów, które podlegają granicznej kontroli sanitarnej (Dz. U. nr 272, poz. 1612). W przypadku zbóż, rozporządzenie to dotyczy żywności objętej kodami celnymi: 1001 pszenica i meslin oraz 1006 ryż, jak również obejmuje nasiona rzepaku objęte kodem celnym 1205.

Kontrola graniczna nie dotyczy towarów, które wwożone są w ilościach wskazujących na ich niehandlowy charakter, m.in. w celu wykonania badań i doświadczeń lub w celach promocji i reklamy.

Graniczna kontrola sanitarna, przeprowadzana jest na zasadach określonych w art. 78-84 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2019 r. poz. 1252, z późn. zm.) oraz w art. 43-46 oraz 65-72 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 z dnia 15 marca 2017 r. w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego (...) (rozporządzenie w sprawie kontroli urzędowych (Dz. Urz. L 95 z 07.07.2017, str. 1).

W wyniku przeprowadzonej kontroli, właściwy organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej wydaje świadectwo stwierdzające spełnienie wymagań zdrowotnych przez kontrolowane towary, a na podstawie świadectwa, organy celne nadają dopuszczalne przeznaczenie celne. W przypadku, gdy w trakcie granicznej kontroli sanitarnej zostanie stwierdzone, że produkt nie spełnia wymagań w zakresie bezpieczeństwa żywności, np. zawiera pestycydy w ilości przekraczającej najwyższy dopuszczalny poziom lub zanieczyszczenie chemiczne w ilości przekraczającej wyznaczony maksymalny poziom, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmują stosowne działania (zgodnie z art. 65-72 rozporządzenia nr 2017/625), aby takie produkty nie zostały dopuszczone do obrotu w Unii Europejskiej. Graniczne kontrole sanitarne towarów, odbywają się rutynowo i są przeprowadzane na przejściach granicznych oraz w miejscach przeznaczenia towarów, siedzibie importera albo odbiorcy towarów.

Państwowi powiatowi inspektorzy sanitarni przeprowadzają kontrole towarów, które zostały wwieszone na teren UE w ramach procedur celnych (np. tranzytu) przez inną niż polska granicę np. niemiecką i nie zostały dopuszczone do obrotu przez organ celny w innym kraju UE. Towar taki zgodnie z przepisami krajowymi, podlega w Polsce granicznej kontroli sanitarnej, a następnie ostatecznej odprawie celnej.

Kontrola graniczna nie jest w Polsce przeprowadzana w przypadku, gdy towar znajduje się legalnie w obrocie unijnym np. w Czechach czy na Słowacji i został przywieziony do Polski w ramach wspólnego rynku na zasadach swobodnego przepływu towarów i wzajemnego uznawania (tzn. gdy jest to towar, który został celnie odprawiony w innym kraju UE).

W trakcie kontroli granicznej organ Państwowej Inspekcji Sanitarnej sprawdza dokumentację towaru, może zostać przeprowadzona kontrola identyfikacyjna oraz bezpośrednia w tym oględziny towaru i pobranie próbek do badań laboratoryjnych. Każdorazowo organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, żądają przedłożenia przez importera dokumentów potwierdzających bezpieczeństwo, w tym wyników badań laboratoryjnych, a w przypadku ich braku lub wątpliwości, co do bezpieczeństwa danego towaru, czy stanu higienicznego środka transportu, pobierane są próbki do badań laboratoryjnych.

Zgodnie z generalną zasadą – żywność wprowadzana do obrotu nie może być niebezpieczna dla zdrowia i życia człowieka, a odpowiedzialność za jej bezpieczeństwo ponosi przedsiębiorca. Wynika

to z art. 14 i 17 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz. Urz. WE L 31 z 01.02.2002, str. 1; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 15, t. 6, str. 463). W związku z tymi przepisami, przedsiębiorca (importer) – jako odpowiedzialny za bezpieczeństwo żywności – ma zapewnić, aby żywność była zgodna z wymaganiami prawa żywnościowego.

Zgodnie z opracowywanym corocznie w Głównym Inspektoracie Sanitarnym „*Planem pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli monitoringu*”, organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej badają m.in. zboża i produkty zbożowe. Plan ten jest opracowywany we współpracy z jednostkami badawczo-rozwojowymi i innymi podmiotami współpracującymi z GIS w tym zakresie na szczeblu centralnym. Do badań laboratoryjnych pobierane są próbki produktów krajowych, produktów pochodzących z terenu UE oraz próbki z krajów trzecich (spoza UE). Próbkę pobierane są z obrotu detalicznego i hurtowego, w zakładach przemysłu spożywczego i zakładach żywienia zbiorowego, a w przypadku produktów z importu – również na granicy.

Powyższy plan pobierania próbek w zakresie pozostałości pestycydów w żywności zakłada w 2020 r. pobranie 270 próbek zbóż i produktów zbożowych, w tym 145 próbek ziaren zbóż; natomiast w 2021 r. zaplanowano do pobrania 320 próbek zbóż i produktów zbożowych, w tym 150 próbek ziaren zbóż. W 2020 r. w ramach zaplanowanej ogólnej liczby próbek ziaren zbóż – 10% próbek owsa i 20% pszenicy powinno pochodzić z krajów UE, natomiast w 2021 r. – 20% próbek owsa powinno pochodzić z krajów UE i 80% z krajów trzecich.

Dotychczas przeprowadzone kontrole graniczne przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, jak również laboratoryjne badania próbek ziaren zbóż, nie wykazywały istotnych nieprawidłowości, a zatem nie było uzasadnienia merytorycznego do wprowadzenia w tym zakresie działań nadzwyczajnych. W przypadku kontroli granicznych przeprowadzonych dla tej grupy produktów w latach 2018 – 2019, główne problemy dotyczyły obecności szkodników, zbyt wysokiego poziomu środka fumigującego w części ładunkowej środka transportu oraz nieodpowiednich cech organoleptycznych produktu.

Niezależnie od powyższego, w ramach ustawy budżetowej na 2021 r., planowane jest przeznaczenie dodatkowych środków z budżetu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi na potrzeby Państwowej Inspekcji Sanitarnej, na wykonanie w laboratoriach instytutów nadzorowanych przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi ok. 500 analiz pozostałości środków ochrony roślin.

Odpowiadając na wniosek w sprawie zmiany przepisów kontroli weterynaryjnej w małych gospodarstwach produkujących trzodę chlewną informuję, że w celu skoncentrowania środków kontroli, zapobieżenia rozprzestrzenianiu się choroby i niepotrzebnym zakłóceniom w handlu w Unii

Europejskiej oraz uniknięcia nieuzasadnionych barier w handlu z państwami trzecimi, wyznaczone zostały obszary objęte restrykcjami w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (ASF). Obszary i ich zasięg wyznaczany jest przez Komisję Europejską i określany w załączniku do decyzji wykonawczej Komisji 2014/709/UE z dnia 9 października 2014 r. w sprawie środków kontroli w zakresie zdrowia zwierząt w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń w niektórych państwach członkowskich i uchylającej decyzję wykonawczą 2014/178/UE (Dz. Urz. UE L 295 z 11.10.2014, str. 63, z późn. zm.). Decyzja ta, została wdrożona do krajowego porządku prawnego rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń (Dz. U. z 2018 r. poz. 290 z późn. zm.).

Przepisy te zostały przyjęte w 2014 r., a następnie były wielokrotnie zmieniane zarówno pod względem charakteru środków, jak i zasięgu obszarów objętych tymi środkami. Należy zauważyć, że przyjęte regulacje mogą być nowelizowane i zmieniane w zależności od rozwoju sytuacji epizootycznej i zmiany podejścia w wyniku trwającej na poziomie Komisji Europejskiej dyskusji.

W przypadku zmiany przepisów europejskich zmienione zostaną również przepisy krajowe, co może spowodować zmianę w kwestii wymagań dla gospodarstw utrzymujących świnie, zarówno przez ich zaostrzenie, jak i złagodzenie. Dlatego należy odnotować, że wymagania wprowadzone rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń, są związane ze zwalczaniem choroby i mogą ulec zmianie w zależności od rozwoju sytuacji epizootycznej.

Obecnie wszyscy posiadacze świń, niezależnie od wielkości utrzymywanego stada, zobligowani są do przestrzegania wymagań w zakresie bioasekuracji określonych w przepisach rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podejmowanych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń. Inspekcja Weterynaryjna przeprowadza kontrole gospodarstw utrzymujących świnie w zakresie spełniania tych wymagań w celu oceny poziomu bezpieczeństwa biologicznego i ochrony stref wolnych od ASF. Efektem przeprowadzanych kontroli, jest potwierdzenie przez kontrolującego spełniania określonych wymagań w gospodarstwie, bądź też stwierdzenie nieprawidłowości, w konsekwencji czego wdraża się postępowanie administracyjne zakończone stosownym rozstrzygnięciem, w zależności od wyników analizy zebranego materiału dowodowego w ramach tego postępowania.

Jednocześnie należy zaznaczyć, że podwyższone wymagania weterynaryjne w przypadku utrzymywania świń, zostały wdrożone w celu wzmocnienia ochrony gospodarstw utrzymujących takie zwierzęta przed wniknięciem wirusa ASF, co w konsekwencji przekłada się na minimalizowanie strat w gospodarce narodowej oraz ogranicza negatywne skutki społeczne.

Należy również pamiętać, że wystąpienie ogniska ASF w gospodarstwie, powoduje wprowadzenie ograniczeń i restrykcji przez Komisję Europejską i kraje trzecie. Z uwagi na

występowanie ASF, gospodarstwa utrzymujące świnie, mają możliwość uzyskanie różnych form pomocy. Wprowadzone oraz planowane do wprowadzenia środki pomocy dla rolników utrzymujących świnie, mają na celu poprawę warunków dla prowadzenia takiej działalności i zmniejszanie niekorzystnych skutków wynikających z wystąpienia ASF na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Reasumując, aktualnie nie jest planowane wprowadzanie odstępstw w przestrzeganiu zasad bioasekuracji dla gospodarstw utrzymujących do 150 sztuk świń.

Odnosząc się do wniosku o podjęcie działań mających na celu podtrzymanie stosowania zapraw neonikotynoidowych informuję, że stosowanie zapraw zawierających w swoim składzie substancje czynne z grupy neonikotynoidów, jest co do zasady zakazane przepisami rozporządzeń Komisji Europejskiej. Ewentualne dopuszczenie ich obrotu i stosowania w ramach art. 53 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. *dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylającego dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG* (Dz. Urz. UE L 309 z 24.11.2009, str. 1 z późn. zm.) uzależnione jest od aktualnej sytuacji fitosanitarnej w danej uprawie. Trudno jest z wyprzedzeniem stwierdzić, czy w przyszłości będzie konieczność dopuszczenia do ograniczonego i kontrolowanego stosowania środków ochrony roślin zawierających przedmiotowe substancje.

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi dąży do poszerzenia listy środków ochrony roślin, niezawierających w swoim składzie substancji czynnych z grupy neonikotynoidów, które będzie można stosować w ramach rejestracji stałej.

W odniesieniu do wniosków dotyczących emerytury rolniczej wyjaśniam, iż zgodnie z art. 19 ust. 2 i 2a ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2020 r. poz. 174, z późn.zm.), o prawo do emerytury rolniczej w niższym wieku od wieku emerytalnego, dla kobiet 55 lat, a dla mężczyzn 60 lat mogły się ubiegać tylko osoby, które do dnia 31 grudnia 2017 r. oprócz wymaganego wieku posiadały co najmniej 30-letni staż wyłącznie rolniczego ubezpieczenia społecznego i zaprzestały prowadzenia działalności rolniczej. Stopniowe wygaszanie możliwości nabywania tzw. wcześniejszych emerytur rolniczych, wprowadzone zostało ustawą z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 637) i było rozłożone w czasie na okres 10 lat. Celem tej zmiany było wprowadzenie jednego, takiego samego jak w systemie powszechnym, wieku uprawniającego do emerytury. Emerytury wcześniejsze w systemie powszechnym, wygaszone zostały już w 2008 r. i obecnie przywrócenie takiego świadczenia rolnikom zmieniałoby jednolite zasady dotyczące wieku, w którym przechodzi się na emerytury w naszym kraju.

W związku z istniejącą dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., możliwością nabywania emerytur w zbiegu z rolniczego i powszechnego systemu ubezpieczeń społecznych, zwiększenie za okres służby wojskowej, przysługuje do emerytury z ZUS. Wynika to z tego, iż jedną

z podstawowych zasad na których jest zbudowany system ubezpieczeń społecznych jest zasada, iż za ten sam okres nie mogą przysługiwać zwiększenia do różnych świadczeń. Świadczenia emerytalno-rentowe rolnicze, składają się z dwóch części: części składkowej i części uzupełniającej. Część składkowa stanowi część ubezpieczeniową świadczenia emerytalnego. Jej wysokość uzależniona jest od długości stażu ubezpieczeniowego i wysokości emerytury podstawowej. Część składkowa emerytury rolniczej wypłacana jest zawsze – niezależnie od prowadzenia, bądź nie, działalności rolniczej i stanowi ona element świadczenia odpowiadający opłacanym składkom na ubezpieczenie społeczne rolników.

Część składkowa jest niska ze względu na to, że jest pochodną opłacanych składek na ubezpieczenie społeczne rolników, które z kolei są dostosowane do możliwości finansowych rolników. Ze względu na ograniczoną wysokość części składkowej, ww. ustawa o ubezpieczeniu społecznym rolników przewiduje uzupełnienie emerytury i renty rolniczej o część uzupełniającą. Wysokość części uzupełniającej, wynosi od 85% do 95% emerytury podstawowej. Warunkiem wypłaty części uzupełniającej świadczenia emerytalno-rentowego rolniczego, finansowanej w całości z budżetu państwa, a więc będącej *de facto* emeryturą państwową, jest zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej w myśl przepisów ww. ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, co często łączy się z przekazaniem gospodarstwa rolnego, aby nie przerywać prowadzonej w nim działalności rolniczej. W ten sposób państwo finansuje jeden z instrumentów polityki rolnej – stymulowanie wymiany pokoleniowej wśród właścicieli gospodarstw rolnych. Zatem z zasady część uzupełniająca, jest to państwowa rekompensata za zaprzestanie prowadzenia działalności rolniczej i pełni dodatkowo rolę instrumentu polityki rolnej, wspierającego wymianę pokoleniową w rolnictwie, jeżeli dojdzie do przekazania gospodarstwa rolnego. Na tym zasadniczo polega różnica między rolnym, a powszechnym systemem emerytalnym, który po reformie dla osób urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r. ma charakter ubezpieczeniowy, tzn. ustalone świadczenia są pochodną opłacanych składek. Tym samym budżet nie partycypuje w ich finansowaniu, a zatem nie istnieje uzasadnienie do tego, jak stwierdzono w postulatach Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, aby wraz z nabyciem emerytury przez przedsiębiorców zmuszać ich do wyzbycia się prowadzonego przedsiębiorstwa. Jest to bez wątpienia najistotniejszy mechanizm uzasadniający dalsze funkcjonowanie odrębnych uregulowań w zakresie ubezpieczenia społecznego rolników i rezygnacja z niego spowoduje znaczącą degradację znaczenia odrębnych rozwiązań dla rolników w zakresie zabezpieczenia społecznego. Z kolei pozostawienie tych rozwiązań w obecnej postaci, pozwala na kojarzenie celów rozwojowych z niezbędnym zakresem zabezpieczenia, a odmiennosc w sposobie finansowania emerytur rolniczych i pracowniczych, uzasadnia utrzymanie różnic w odniesieniu do wypłaty świadczeń emerytalnych z ZUS i z KRUS. W związku z powyższym przedmiotowa propozycja zmiany w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników, nie zasługują na uznanie.

Powyżej zostały wyjaśnione zasady na jakich wypłacane są świadczenie emerytalne rolnicze. Należy jednak zaznaczyć, że część uzupełniająca przysługuje osobom, które wykazały się co najmniej 25 letnim okresem ubezpieczenia rolniczego i z tego tytułu przysługuje im emerytura rolnicza. Z kolei osoby, które nie mogą wykazać się minimalnym okresem ubezpieczenia rolniczego do nabycia emerytury z KRUS, otrzymują zwiększenie do emerytury z systemu powszechnego za okres podlegania ubezpieczeniu rolniczemu. To zwiększenie odpowiada części składkowej emerytury rolniczej, a więc jest rekompensatą za odprowadzane składki na ubezpieczenie społeczne rolników. W takim przypadku, nie jest wymagane zaprzestawanie prowadzenia działalności rolniczej w związku z nabyciem prawa do emerytury z ZUS wraz ze zwiększeniem za okres ubezpieczenia społecznego rolników. Ponadto w takim przypadku, osoba uprawniona do emerytury z ZUS ze zwiększeniem za okres ubezpieczenia rolniczego, jest posiadaczem skumulowanego kapitału w postaci gospodarstwa rolnego, który może służyć różnorodnym celom, jak choćby wykupieniu w prywatnych instytucjach finansowych dodatkowego świadczenia emerytalnego. Jest to tzw. renta dożywotnia za nieruchomość, która stanowi jedną z możliwości uzyskania dodatkowych, comiesięcznych pieniędzy w zamian za rezygnację ze swojego prawa własności do nieruchomości. Taka renta jest zbliżona do hipoteki odwróconej. Zatem obowiązujące rozwiązanie z jednej strony wypełnia przesłanki wynikające z konstytucyjnej zasady sprawiedliwości społecznej, a z drugiej strony, pozostawia emerytom możliwość korzystania ze swojego majątku w postaci gospodarstwa rolnego.

Uprzejmie informuję, że kwestie dotyczące rozliczania prosumentów posiadających urządzenia fotowoltaiczne do 50 kW, należą do kompetencji Ministra Klimatu i Środowiska.

Jednocześnie informuję, że organizowanie spotkań przedstawicieli izb rolniczych z resortem właściwym do spraw złóż KWB Bełchatów, nie należy do kompetencji Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Anna Gembicka

Sekretarz Stanu